

23 GCS-SAM 01

Uitspraak van de Geschillencommissie Schadeverzekeraars inzake samenloopgeskil

Partijen

Partij A, AVB-verzekeraar van verzekerde partij X;

en

Partij B, via D, Landmateriaalverzekeraar van verzekerde partij Y;

Hebben zich ter verkrijging van een bindend advies van de Geschillencommissie Schadeverzekeraars tot deze commissie gewend ter beslechting van het geschil dat tussen hen is gerezen.

Feitelijke gegevens

Op 14 januari 2020 heeft de heer C (hierna: C) als ZZP'er werkzaamheden voor een papier recyclingbedrijf verricht. Hiervoor gebruikte C een shovel. Bij het uitstappen is C bij het afdalen van de trap van de shovel als gevolg van het losschieten van een (flexibele) trede ten val gekomen. Als gevolg daarvan heeft hij letsel aan zijn pols en arm opgelopen. De shovel werd door het recyclingbedrijf inclusief verzekering geleased bij de firma Y. Betrokkene heeft vervolgens het papier recyclingbedrijf partij X aansprakelijk gesteld voor de door hem geleden schade. Partij X heeft de aansprakelijkstelling doorgestuurd naar beide verzekeraars, zowel partij B, als aan partij A. Vervolgens is door D namens partij B dekking afgewezen. D stelt dat C ten tijde van het ongeval nog bestuurder van de shovel was en dat daarom de dekking is uitgesloten onder de landmateriaalpolis. Teneinde het slachtoffer niet tussen wal en schip te laten vallen vanwege een discussie tussen verzekeraars heeft partij A, - de kwestie (onverplicht) opgepakt en de schade van C vergoed.

Geschil

Partij A is van mening dat er geen dekking is onder de AVB-polis. Primair stelt partij A dat aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door een motorrijtuig van dekking is uitgesloten. Partij A stelt zich op het standpunt dat de schade die onverplicht aan C is uitgekeerd, gedekt is onder de landmateriaalpolis van partij B. De schade is volgens partij A immers ontstaan met of door de shovel. Partij A is van mening dat de onderhavige schade valt onder de motorrijtuigenuitsluiting op de AVB-polis. Met de AVB clausule non owners liability land- of werkmaterieel heeft partij A nog wel een aantal risico's ingesloten. Partij A betoogt voorts dat de schade van C onder deze clausule niet is gedekt.

De specifieke AVB WAM- Land of materieelclausule biedt volgens partij A excedentdekking. Partij A is van mening dat er dekking is op de landmateriaalpolis en niet onder de AVB-polis. Hierdoor is van samenloop geen sprake. C is niet meer aan te merken als bestuurder waardoor de dekkingsuitsluiting op de landmateriaalpolis niet van toepassing is. Partij A verzoekt de commissie te beslissen dat partij B gehouden is 100% van de vergoede schade te dragen.

Partij B heeft dekking geweigerd op basis van artikel 5.3.7 van de voorwaarden van de landmateriaalverzekering omdat C volgens partij B bestuurder was van de shovel. Schade aan de bestuurder is op grond van dit artikel uit de voorwaarden van dekking uitgesloten. Onder verwijzing naar de overgelegde verzekeringsvoorwaarden beroept Partij B zich op dit artikel voor uitsluiting van aansprakelijkheid van schade aan de bestuurder, machinist of degene die het object bedient.

Partij B stelt dat C ten tijde van het ongeval (nog steeds) als bestuurder in de zin van de landmateriaalpolis kwalificeert en dat daarom terecht dekking is geweigerd. Volgens Partij A is dit onterecht omdat C ten tijde van het ontstaan van de schade niet meer als bestuurder zou hebben te gelden. Op basis van de jurisprudentie is Partij A van mening dat een beperktere uitleg van het begrip bestuurder in het belang is van het slachtoffer. Partij A stelt dat Partij B onterecht een beroep doet op de uitsluitingsclausule voor schade aan de bestuurder. Partij A stelt dat Partij B als landmateriaalverzekeraar gehouden is dekking te verlenen.

Partij B is van mening dat van samenloop geen sprake is omdat geen dekking bestaat onder de landmateriaalverzekering. Het betreft een landmateriaalpolis met een zogenaamde WAM-strik. In de voorwaarden staat een uitsluiting geformuleerd voor de schade aan de bestuurder. Voor het begrip bestuurder verwijst Partij B naar het arrest van het Hof Arnhem-Leeuwarden 13 december 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:10711 waarin wordt gewezen op de in artikel 4 lid 1 WAM genoemde opsomming van de risico's die door de verzekering kunnen worden uitgesloten. Het Hof voegt hier aan toe dat een SVI-verzekering de schade aan de bestuurder in beginsel wel dekt. In het arrest wordt nader ingegaan op de interpretatie van het begrip bestuurder en volgt dat dit begrip niet beperkt hoeft te worden uitgelegd. Vervolgens wijst Partij B nog op een vonnis van de rechtbank Rotterdam 26 juni 2013, ECLI:NL:RBROT:2013:5181 dat in lijn ligt met het arrest van het Hof. Aansluitend stelt Partij B dat het begrip bestuurder niet is gedefinieerd in de polisvoorwaarden en dat de uitleg afhankelijk is van de voorwaarden als geheel waarbij wordt gerefereerd aan de uitleg van het begrip 'bestuurder' in het woordenboek. Partij B wijst ter ondersteuning nog naar het vonnis van de Rechtbank Oost-Brabant 28 augustus 2019, ECLI:NL:RBOBR:2019:5062 voor de uitleg van het begrip bestuurder. Tenslotte verwijst Partij B naar uitspraak 88 en 118 van de Geschillencommissie en concludeert dat uit deze uitspraken volgt dat C bij het uitstappen van het tot de shovel behorende trapje nog als bestuurder kwalificeert.

Tot slot stelt partij B dat de Non owners liability land- en/of werkmaterieel-clausule (AVB) (inderdaad) geen toepassing lijkt te vinden. Ten aanzien van clausule AVB XS WAM- Land of werkmaterieel stelt partij B dat aangezien geen dekking bestaat voor schade aan de bestuurder onder de "onderliggende verzekering" de excedentdekking onder de AVB niet in beeld komt.

Overwegingen van de commissie

Volgens de commissie gaat het om de vraag naar de uitleg van het begrip bestuurder. Kwalificeert de bestuurder nog als 'bestuurder' indien geen verbinding meer kan worden gemaakt met het bedieningsinstrumentarium of maakt de handeling van het verlaten van het voertuig nog onderdeel uit van de kwalificatie van het begrip bestuurder? Op basis van de verstrekte informatie uit het dossier maakt de commissie op dat het om een shovel ging die volledig tot stilstand was gebracht, op adequate wijze geparkeerd, althans tot stilstand was gekomen en geen onderdeel meer vormde van enige vorm van verkeer. Het slachtoffer, C, was, zo overweegt de commissie, bij het verlaten van het voertuig feitelijk op geen enkele manier meer in staat om besturingshandelingen (ten aanzien van de voortbeweging, rijrichting en snelheid) te verrichten. Het slachtoffer had de cabine van de shovel verlaten en van buitenaf was enige vorm van besturing niet (langer) mogelijk. Er was bij het ongeval ook geen enkele andere vorm of modaliteit van verkeer (van andere deelnemers aan het verkeer) betrokken. De relevante feiten in de twee door Partij B genoemde uitspraken van de geschillencommissie, nummers 88 en 118, evenals de door Partij B aangehaalde jurisprudentie, zijn niet vergelijkbaar met onderhavige kwestie. De commissie is van oordeel dat in deze specifieke situatie geen sprake is van een bestuurder. Dat C die kwalificatie voorafgaand aan het ongeval heeft gehad, betekent niet dat, gelet op de in de vorige alinea beschreven omstandigheden, die kwalificatie in dit specifieke geval nog voortduurt bij het afdalen van de trap van de shovel en het gebruik van de losse trede. De commissie overweegt dat het gaat om een arbeidsongeval waar een motorvoertuig bij betrokken is. Op de AVB is clausule AVB XS WAM- Land- of werkmaterieel van toepassing:

“AVB1082 XS-WAM land- of werkmaterieel

1. In afwijking van artikel 7.8.1 van de voorwaarden biedt deze verzekering dekking voor de aansprakelijkheid van een **verzekerde** voor **schade** veroorzaakt met of door land- /of werkmaterieel. Onder land- of werkmaterieel wordt niet verstaan, motorrijtuigen zoals vrachtauto's of bestelauto's en andere motorrijtuigen die primair bedoeld zijn voor vervoer over de openbare weg.
2. Voor de dekking zoals bedoeld in lid 1 gelden de op het polisblad vermelde verzekerde bedragen als excedent van de **onderliggende verzekering**. In het geval de **onderliggende verzekering** ontbreekt dan gelden de op het polisblad vermelde verzekerde bedragen als excedent van de volgens de WAM (of analoge buitenlandse wet) verplicht te verzekeren bedragen.
3. Voor de aansprakelijkheid van een **verzekerde** voor **schade** veroorzaakt met of door land- of werkmaterieel met een ledig (leeg) gewicht van meer dan 2.500 kilogram gelden de op het polisblad vermelde verzekerde bedragen als excedent van:
 - € 5.000.000,00 per **aanspraak** voor **zaakschade**;
 - de volgens de WAM verplicht te verzekeren bedragen voor **Personenschade**.

In het geval de verzekerde bedragen van de **onderliggende verzekering** hoger zijn dan De hiervoor genoemde verzekerde bedragen dan gelden de op het polisblad vermelde verzekerde Bedragen als excedent van de **onderliggende verzekering**.

4. Onder **onderliggende verzekering** wordt begrepen de WAM verzekering die is gesloten door de eigenaar of de verzekeringsplichtige bezitter of houder van het land- / of werkmaterieel.”

De commissie overweegt dat de landmateriaalpolis van Partij B in casu als onderliggende verzekering kan worden aangemerkt.

Partij B wijst vervolgens nog op de omstandigheid dat er geen SVI-verzekering is afgesloten. Een SVI-verzekering zou immers eventuele hiaten in de dekking kunnen opvullen. Voor deze situatie had volgens Partij B een SVI-verzekering kunnen worden afgesloten, hetgeen niet is gedaan. Hierbij zou ook schade aan de uitstappende bestuurder verzekerd zijn. Dat argument ziet de commissie, gelet op de eerdere overwegingen, niet.

Landmateriaalpolis 5.3.7 Toelichting op het bestuurdersbegrip

Ten aanzien van het bestuurdersbegrip uit artikel 5.3.7 van de Landmateriaalvoorwaarden concludeert de commissie dat geen sprake is van bestuurder, machinist of bediening. De commissie oordeelt dat er dekking is onder de landmateriaalpolis en dat Partij B volledig op dient te komen voor de schade.

Bindend advies

Partijen hebben zich tot de commissie gewend ter verkrijging van een bindend advies. De commissie geeft als bindend advies dat de schade is gedekt onder de landmateriaalpolis en dat Partij B voor de schade dient op te komen.

Aldus beslist op 21 november 2023 door mr. H.C. Van der Plas, mr. V.H. Dijs, mr. J.G. Hoekstra, mr. J.G.R. de Jongh (voorzitter), leden van de Geschillencommissie Schadeverzekeraars in tegenwoordigheid van mr. A. Hogenesch, secretaris

mr. J.G.R. de Jongh
voorzitter

mr. A. Hogenesch
secretaris